

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 68/2023-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného spoločnosťou URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 394/2002 po právoplatnosti nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 4/2021-58 z 18. marca 2021, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ doručil 6. decembra 2022 ústavnému súdu svoju v poradí piatu ústavnú sťažnosť, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), tentoraz postupom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 1C 394/2002 (ďalej len „napadnuté konanie“), a to po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 4/2021 58 z 18. marca 2021.

1.1. Na sedemnástich stranách ústavnej sťažnosti sťažovateľ odôvodňuje aktívnu a pasívnu „vecnú“ legitímáciu účastníkov konania (správne legitímácia procesná, pozn.), poukazuje na procesné podmienky prípustnosti ústavnej sťažnosti, rozoberá kritériá ochrany práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a podáva celú skutkovú faktografiu doterajšieho konania a odôvodňuje i priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania. Pritom zásadná námietka vznesená

v ústavnej sťažnosti spočíva v tom, že okresný súd po podaní dovolania žalobcu 12. mája 2021 (správne má byť 17. mája 2021, pozn.) doteraz nepostúpil spis na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

1.2. Sťažnostný návrh sťažovateľa v tejto veci obsahuje požiadavku, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že napadnutým postupom okresného súdu v namietanom konaní bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu v namietanom konaní konať bez zbytočných prietahov a priznal mu primerané finančne zadost'učinenie 2 580 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh, ako aj z ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ je od roku 2009 žalovaným v 80. rade v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v katastrálnom území [REDACTED] (tzv. [REDACTED]), ktorý od 11. júla 2002 vedú na okresnom súde [REDACTED], proti pozemnoknižným vlastníkom a ich nástupcom (v ostatnom čase v počte 98), okruh žalovaných pritom stále nie je riadne ustálený, mnohí z nich žijú v zahraničí a zatiaľ desiat, resp. jedenásti žalovaní v priebehu konania zomreli a bolo treba konať s ich dedičmi.

3. Okresný súd v danej veci rozhodol v poradí druhým rozsudkom č. k. 1C/394/2002-2276 z 13. júna 2018 tak, že žalobu zamietol a Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 9Co/7/2020-2673 z 25. marca 2021 po tom, čo rozhodol o pokračovaní v konaní s právnymi nástupcami žalovaných v 14., 15., 17., 41., 56. a 78. rade, rozsudok okresného súdu spolu s opravným uznesením č. k. 1C/394/2002-2348 z 3. októbra 2019 potvrdil a žalovaným priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok krajského súdu napadol žalobca dovolaním podaným 17. mája 2021.

4. Ústavný súd vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti považoval za vhodné požiadať okresný súd o vyjadrenie sa k jej obsahu [§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Okresný súd vo svojom vyjadrení č. k. 1SprO/617/2022 zo 17. januára 2023 uviedol, že po podaní dovolania 17. mája 2021, ku ktorému sa písomne vyjadril iba sťažovateľ, a to 6. augusta 2021, pri doručovaní rozsudku krajského súdu zistil, že zomrel aj žalovaný v 17. rade. Preto 1. októbra 2021 požiadal Okresný súd Košice I o uznesenie o dedičstve po nebohom a následne rozsudok krajského súdu bol zaslaný dedičke, ktorá ho prevzala 12. októbra 2021.

4.1. Ďalej okresný súd zisťoval okruh dedičov po zomrelej žalovanej v 79. rade, keďže zo záhlavia rozsudku krajského súdu je zrejmé, že ju krajský súd označil ako „*neb. [REDACTED], rod. [REDACTED]*“, bez uvedenia jej právnych nástupcov. Dedičov po nebohej žalovanej aj na účel doručenia rozsudku krajského súdu zisťoval postupom podľa NARIADENIA RADY (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach, tak ako to odporučilo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky krajskému súdu. Predpísaný formulár doručoval belgickému orgánu v Bruseli 7. júna 2022 a znova 20. októbra 2022 príslušnému orgánu v Antverpách, ktorý mu 1. decembra 2022 oznámil, že po [REDACTED] sa nedá nič zistiť a na udanej adrese neexistuje žiadna registrácia [REDACTED] a o tejto osobe sa im nepodarilo nájsť žiadne ďalšie informácie.

4.2. Medzitým okresný súd vykonával aj vlastné šetrenia a zo súvisiaceho spisu okresného súdu sp. zn. 6 C 242/2007 zistil, že advokátska kancelária zastupujúca sťažovateľa predložila do súdneho

spisu úmrtý list [REDAKOVANÉ] (v konaní sp. zn. 6 C 242/2007 žalobkyne v prvom rade), ktorá zomrela 20. februára 2009. Podľa potvrdenia z registra obyvateľov bol zistený okruh jej dedičov (manžel a dve deti), avšak ani na výzvu súdu nebolo predložené osvedčenie o dedičstve po zosnulej [REDAKOVANÉ]. Keďže sa okresnému súdu nepodarilo zistiť dedičov po nebohej [REDAKOVANÉ], súd im rozsudok krajského súdu doručil postupom podľa § 106 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) jeho zverejnením na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu 14. decembra 2022 s tým, že po 15 dňoch od jeho zverejnenia sa predmetný rozsudok bude považovať za doručený. Oznámenie bolo z úradnej tabule zvesené 29. decembra 2022 a 17. januára 2023 bol spis zaslaný Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

5. Napadnuté konanie spolu s konaním krajského súdu sp. zn. 9 Co 7/2020 bolo už dvakrát predmetom konania pre ústavným súdom. Nálezom č. k. II. ÚS 4/2021-58 z 18. marca 2021 ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny) a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1C 394/2002, sťažovateľovi priznal zadosťučinenie 2 000 eur a náhradu trov konania; vo zvyšnej časti, osobitne vo vzťahu k postupu krajského súdu ústavnej sťažnosti nevyhoveli. Uznesením č. k. I. ÚS 54/2022-19 z 1. februára 2022 ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou v nadväznosti na nález vo veci sp. zn. II. ÚS 4/2021 namietal porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

5.1. V tejto súvislosti v nadväznosti na bod 4.2. nemožno opomenúť súvisiace konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 242/2007, v ktorom sťažovateľ (spolu s ďalšími žalobcami) žaluje 36 subjektov o určenie vlastníckeho práva k pozemku a určenie veci patriacej do dedičstva a ktoré bolo tiež predmetom konania pre ústavným súdom (nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 246/2021-54 zo 7. septembra 2021 a jeho uznesenie č. k. IV. ÚS 640/2021-20 zo 14. decembra 2021).

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Kľúčovou námietkou sťažovateľa je, že od momentu podania dovolania dňa 17. mája 2021 žalobcom nedošlo zo strany okresného súdu k postúpeniu spisu na najvyšší súd, čo je doba 1 roka, 6 mesiacov a 24 dní, čo pre sťažovateľa znamená ďalšiu dlhú dobu života v prehlbujúcom sa stave právnej neistoty, pričom tento stav stále nie je definitívne ukončený, k čomu nepochybne prispel okresný súd, keď od podania dovolania žiadnym spôsobom neprispel k plynulosti a rýchlosti konania a nevyvinul žiadnu skutočnú snahu predložiť vec dovolaciemu súdu a tak zabezpečiť, aby sa sťažovateľova právna neistota odstránila v čo najkratšom čase, práve naopak porušovateľ zostal od 5. októbra 2021 nečinný.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v čase od právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 4/2021-58 z 18. marca 2021, resp. ako sťažovateľ vymedzil predmet ústavného prieskumu, od podania dovolania žalobcu 17. mája 2021.

8. Pri rozhodovaní o sťažnostiach pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote ústavný súd vychádza z toho, že ich účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom k odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/20). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu: právnu a faktickú zložitú veci, správanie účastníka a postup súdu (I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

9. Vychádzajúc z predmetu ústavnej sťažnosti, ústavný súd posúdil postup okresného súdu v celej jeho namietanej šírke a zaoberal sa jednotlivými zložkami práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, zohľadňujúc pritom aj kvalitatívnu stránku podanej ústavnej sťažnosti, a zameral sa aj na overovanie pravdivosti sťažovateľom uvádzaných tvrdení.

10. V zmysle § 436 až § 437 CSP je okresný súd po vykonaní úkonov (odstránení prípadných väd dovolania, vyrubení súdneho poplatku za dovolanie, doručení dovolania protistrane a jej vyjadrenia dovolateľovi) povinný predložiť vec dovolaciemu súdu bezodkladne. Pokiaľ ide o vykonanie procesných úkonov súvisiacich s podaným dovolaním, ide o jednoduché a štandardné procesné úkony „administratívnej povahy“, ktoré si zásadne nevyžadujú osobitnú časovú alebo odbornú náročnosť.

11. Ústavný súd vo svojej judikatúre (m. m. I. ÚS 437/2021) spravidla považuje za primeranú a z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľnú dobu, v ktorej súd prvej inštancie realizuje procesné úkony po podaní dovolania podľa § 436 a § 437 CSP (a to aj s prípadným odstránením väd predloženého dovolania a jeho príloh) maximálne v rozpätí od troch do šiestich mesiacov. V opačnom prípade sa stráca význam slova „bezodkladne“ a absencia rýchlosti postupu súdu v jednoduchých úkonoch dokáže výrazne prispieť k predĺženiu celkovej dĺžky konania.

12. V posudzovanej veci však bola výnimočná situácia daná predovšetkým enormným počtom sporových strán na strane žalovaných, z ktorých viacerí v priebehu konania zomreli, takže po vrátení spisu z odvolacieho súdu musel okresný súd zisťovať okruh ich právnych nástupcov, a to i prostredníctvom využitia právnej pomoci s cudzinou, čo nesporne objektívne ovplyvnilo plynulosť jeho postupu.

13. Ústavný súd teda skúmal, či sa okresný súd po podaní dovolania dopustil takého konania, ktoré by bolo možné označiť ako jeho nečinnosť či nehospodárne alebo neefektívne konanie, keď od podania dovolania 17. mája 2021 do odoslania spisu najvyššiemu súdu 17. januára 2023 uplynulo 19 mesiacov. Hoci postup okresného súdu vo vymedzenom štádiu napadnutého konania nemožno považovať za optimálny, čas na predloženie veci dovolaciemu súdu sa nesporne predlžil

pre problémy s doručovaním odvolacieho rozsudku. Obdobie bez viditeľného úkonu okresného súdu možno datovať približne od polovice októbra 2021 do júna 2022, nemožno však tiež odhliadnuť od potreby naštudovania nielen spisového materiálu, ale i príslušných predpisov upravujúcich dožiadanie a doručovanie do cudziny. Preto ústavný súd nevyhodnotil toto obdobie ako zásadnú nečinnosť, pričom sťažovateľom tvrdená nečinnosť okresného súdu od 5. októbra 2021 až do podania ústavnej sťažnosti sa nepotvrdila (bod 4 tohto uznesenia).

14. Keďže konanie sa skončilo zamietnutím žaloby v prospech žalovaných, teda i sťažovateľa, najmä z dôvodu, že žalobca nie je schopný riadne označiť všetky žalované sporové strany (body 12 a 13 rozsudku krajského súdu), ústavný súd sa zaoberal i otázkou jeho významu pre sťažovateľa a zastáva názor, že právna neistota sťažovateľa nemôže dosahovať takú intenzitu, ako to sám tvrdí. Okrem toho v súvisiacom konaní okresného súdu sp. zn. 6 C 242/2007, v ktorom vystupuje ako jeden zo žalobcov, vystupuje vo vzťahu k okruhu sporových strán aktívne, keď do toho konania doručil i úmrtý list žalovanej v 79. rade v konaní sp. zn. 1C/394/2002, čo však v ústavnej sťažnosti nespomenul.

15. Ústavný súd v kontexte prejednávanej veci, berúc do úvahy najmä charakter predmetu konania, všetky okolnosti daného prípadu i obdobie právnej neistoty sťažovateľa, ktorá predložením spisu dovolaciemu súdu bola už v intenciách tejto ústavnej sťažnosti odstránená, uzatvára, že vo vzťahu k postupu okresného súdu po podaní dovolania námietku sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno považovať za dôvodnú, a preto ústavu sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 2. februára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu